

Nr 19.

Ankom till riksdagens kansli den 21 mars 1934 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 29 juni 1912 (nr 206) om arbetarskydd, dels ock i ämnet väckta motioner.

Genom en den 17 februari 1934 till riksdagen avlämnad proposition, nr 136, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

Lag

angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 29 juni 1912 (nr 206)
om arbetarskydd.

Härigenom förordnas, att 1 § lagen den 29 juni 1912 om arbetarskydd skall i nedan angiven del erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

Denna lag — — — sätt användes.

Från lagens — — — eller icke.

Beträffande arbete inom jordbruket skall denna lag äga tillämpning allenast i vad den äsyftar att förekomma olycksfall vid användande av maskiner, redskap, elektriska apparater eller ledningar samt sådana ångpannor, kokare eller andra kärl under tryck, som genom explosion kunna förorsaka olycksfall.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1934.

I sammanhang med berörda proposition har utskottet till behandling förehaft två i anledning av densamma väckta motioner, nämligen nr 307 i första kammaren av herr *Löfvander m. fl.* samt nr 548 i andra kammaren av herr *Hansson i Rubbestad m. fl.*

I motionerna, vilka äro likalydande, har hemställts, att riksdagen för sin del måtte besluta sådan ändring av 1 § i lagen om arbetarskydd, att paragrafen erhåller följande lydelse:

»Denna lag — — — sätt användes.

Från lagens — — — eller icke.

Beträffande arbete inom jordbruket skall denna lag äga tillämpning allenast i vad den åsyftar att förekomma olycksfall vid användande av maskiner och redskap, som på grund av mekaniska anordningar kunna förorsaka olycksfall, elektriska apparater eller ledningar samt sådana ångpannor, kokare eller andra kärl under tryck, som genom explosion kunna förorsaka olycksfall.»

Beträffande de skäl, som ligga till grund för Kungl. Maj:ts förslag, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen; och får utskottet i fråga om vad motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden hänvisa till motionerna.

Enligt den lydelse, som i § sista stycket arbetarskyddslagen för närvarande äger, är nämnda lag tillämplig beträffande arbete inom jordbruket »allenast i vad den åsyftar att förekomma olycksfall vid användande av maskinella hjälpmedel eller sådana ångpannor, kokare eller andra kärl under tryck, som genom explosion kunna förorsaka olycksfall».

Lagrummet erhöll detta innehåll redan vid gällande arbetarskyddslags tillkomst 1912, och det har sedermera icke undergått någon ändring.

I förevarande proposition framhålles, att innebörden av nämnda bestämmelse framginge av lagens förarbeten. En redogörelse därför återfinnes å sid. 3—5 i propositionen. Här må nämnas, att lagrummet i den proposition (nr 104), varmed förslag till arbetarskyddslag framlades för 1912 års riksdag, erhållit följande lydelse:

Beträffande arbete inom jordbruket skall denna lag äga tillämpning allenast i vad den åsyftar att förekomma olycksfall vid användande av maskinella hjälpmedel för tillvaratagande, utvecklande eller tillgodogörande av mekanisk kraft, kreatursvandringar därunder inbegripna, eller vid användande av sådana ångpannor, kokare eller andra kärl under tryck, som genom explosion kunna förorsaka olycksfall.

I utlåtande, nr 1, över lagförslaget föreslog emellertid särskilda utskottet nr 1, att lagrummet skulle givas det innehåll, gällande lag innefattar.

Utskottets förslag bifölls av riksdagen.

Beträffande skälen för utskottets ställningstagande anföres i förevarande proposition (nr 136):

Anledningen till att utskottet ansett sig böra utesluta den i Kungl. Maj:ts förslag intagna bestämmingen »för tillvaratagande, utvecklande eller tillgodogörande av mekanisk kraft, kreatursvandringar därunder inbegripna» och endast bibehålla beteckningen »maskinella hjälpmedel» har ej angivits i utskottets utlåtande. Av den vid lagförslagens behandling i riksdagens andra kammare förda debatten (se andra kammarens protokoll nr 46 s. 26 o. f., särskilt s. 38 o. 50) synes emellertid framgå, att utskottet med anledning av en framställning av några av dess ledamöter, som bevakade de mindre jordbrukarnas intressen, uteslutit orden »kreatursvandringar därunder inbegripna» samt att utskottet i samband därmed jämväl uteslutit orden »för tillvaratagande, utvecklande eller tillgodogörande av mekanisk kraft», under förmenande, att beteckningen »maskinella hjälpmedel» endast innefattade sådana jordbruksmaskiner, som drevs av annan kraft än »organisk» sådan.

Beträffande nu ifrågavarande lagrum i arbetarskyddslagen hava tidigare ändringsförslag framställt, dels i ett av socialstyrelsen den 2 november 1925 avgivet förslag till reviderad lag om arbetarskydd (S. O. U. 1925: 34), dels ock i motioner vid 1931, 1932 och 1933 års riksdagar. Däremot innehöll icke den proposition, nr 40, genom vilken förslag till åtskilliga ändringar i arbetarskyddslagen förelades 1931 års riksdag, ändringsförslag i fråga om 1 §. Beträffande tidigare ändringsförslag och vad därmed äger samband innehåller propositionen en redogörelse å sid. 5—8, till vilken redogörelse utskottet får hänvisa. (En mera utförlig redogörelse härutinnan återfinnes i utskottets utlåtande nr 15 till 1933 års riksdag.) Här må allenast omnämnas, att 1933 års riksdag i skrivelse (nr 104) till Kungl. Maj:t anhöll, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning angående tolkningen av uttrycket »maskinella hjälpmedel» i sista stycket av 1 § i lagen om arbetarskydd och, därest utredningen därtill gäve anledning, vidtagna åtgärder för att vidga arbetarskyddslagens tillämpningsområde i fråga om jordbruket i syfte att, i den mån det vore praktiskt möjligt, bereda ökat skydd för jordbrukets arbetare vid användning av den maskinella utrustning, som förekomme inom jordbruket.

I anledning av riksdagens skrivelse uppdrog Kungl. Maj:t den 22 juni 1933 åt socialstyrelsen att verkställa den utredning, varom riksdagen hemställt, samt till Kungl. Maj:t inkomma med det förslag, vartill utredningen kunde föranleda.

Socialstyrelsen avgav den 29 december 1933 utlåtande samt överlämnade därvid även yttranden i ärendet av yrkesinspektörerna, riks försäkringsanstalten, de ömsesidiga socialförsäkringsbolagens förening, svenska lantarbetgivarnes centralförening och svenska lantarbetareförbundet. — Den 13 januari 1934 avgav därefter lantbruksstyrelsen utlåtande i ärendet till Kungl. Maj:t.

I fråga om innebörden av uttrycket »maskinella hjälpmedel» i sista stycket av 1 § redogöres i propositionen (sid. 8—9) för vad de yttranden, som avgivits av yrkesinspektörerna, härutinnan innehållit.

Härom anföres i propositionen:

Av de yttranden, som avgivits av yrkesinspektörerna, framgår, att uttrycket »maskinella hjälpmedel» varit föremål för olika tolkningar. Den förhärskande uppfattningen bland dem synes emellertid hava varit, att till dylika hjälpmedel endast räknats maskiner, drivna av mekanisk eller därmed jämförlig kraft. Tillsyn har sålunda i allmänhet icke ägnats maskiner och redskap, som drivits av handkraft eller medelst hästvandring. Emellertid hava inspektionsförrättarna ganska allmänt i förekommande fall meddelat arbetsgivaren råd även beträffande anordningar, som enligt den vanliga tillämpningen icke skulle falla under lagen. Detta har emellertid då skett endast i upplysande syfte och utan skyldighet för arbetsgivaren att ställa sig till efterrättelse vad sålunda meddelats. Avvikelse från vad nu angivits såsom den förhärskande tolkningen hava närmast förekommit inom femte, sjätte och sjunde distriktet. I dessa distrikt har nämligen tillsynen utsträckt även till vissa maskiner, drivna medelst handkraft eller hästvandring. Vad särskilt angår elektriska anordningar för kraft eller ljus hava dessa i samtliga distrikt såsom regel ansetts hänförliga till maskinella hjälpmedel.

Socialstyrelsen har i denna del anfört bland annat:

Delade meningar kunde uppenbarligen råda om rätta innebörden av uttrycket »maskinella hjälpmedel». Från teoretisk-teknisk synpunkt torde en maskin kunna definieras på ungefär följande sätt: En maskin vore en kombination av med varandra rörligt förbundna delar, som under påverkan av en eller flera krafter försattes i rörelse och därvid kunde åstadkomma nyttigt arbete. Därest denna begreppsbestämning lades till grund för tolkningen av uttrycket maskinella hjälpmedel, skulle tydligen alla inom jordbruket använda hjälpmedel, som i det vanliga språkbruket benämndes maskiner eller eljest allmänt betraktades såsom sådana, komma att oavsett kraftkällans art — alltså vare sig drivkraften vore »organisk» eller icke — inbegripas under arbetarskyddslagens tillämpning. Men därjämte skulle inom lagens tillämpningsområde även komma att falla en del hjälpmedel, exempelvis vältar och rullharvar, som i allmänhet icke torde betraktas såsom maskiner. Däremot skulle fortfarande från lagens tillämpning vara uteslutna vanliga enkla redskap och verktyg såsom plogar, grepar, spadar, spett, yxor, hammare och släggor. Vad slutligen den elektriska utrustningen inom jordbruket beträffade skulle någon förändring icke inträda, enär den sedan länge vid tillämpningen räknats till maskinella hjälpmedel. Rörande riktigheten av denna tillämpning i vad den avsåge apparater och ledningar syntes dock tvekan kunna råda.

Beträffande frågan om lämpligheten att utan lagändring genomföra en tillämpning av 1 § sista stycket i arbetarskyddslagen i enlighet med den tolkning av uttrycket maskinella hjälpmedel, som nu berörts, kommer styrelsen att senare uttala sig.

Frågan om *utsträckt tillämpning av arbetarskyddslagen å jordbruket* behandlas därefter i propositionen å sid. 9—16. För innehållet i de yttranden, som avgivits av yrkesinspektörerna, de ömsesidiga socialförsäkringsbolagens förening, svenska lantarbetsgivarnes centralförening, svenska lantarbetareförbundet och riksförsäkringsanstalten, redogöres å sid. 9—12. Utskottet anholder att få hänvisa härtill ävensom till fyra av riksförsäkringsanstalten upprättade statistiska tabeller, som i propositionen intagits å sid. 18—22 samt 12.

Socialstyrelsen har anfört, att ända från början av arbetarskyddslagens tillämpning yrkesinspektionens befattningshavare kunnat konstatera, att en avsevärd del av olycksfallsriskerna inom jordbruket icke kunde med stöd av lagen nås av yrkesinspektionens förebyggande verksamhet samt att detta särskilt gällde de risker, som vore förenade med användningen av en del hjälpmedel i arbetet, vilka icke kunnat inrymmas under »maskinella hjälpmedel», sådant detta begrepp ansetts böra tolkas.

Styrelsen har därefter gjort en granskning av den utav riksförsäkringsanstalten utförda statistiska undersökningen samt därom yttrat, att den på ett ganska tydligt sätt torde bekräfta yrkesinspektionens erfarenhet rörande behovet av en utvidgning av arbetarskyddslagens tillämpningsområde, sådant det hittills uppdragits i praktiken.

Styrelsen har därefter yttrat:

I fråga om arbetarskyddslagens tillämpning på jordbruket intog styrelsen alltjämt den ståndpunkt, som styrelsen givit uttryck åt i sitt betänkande

den 2 november 1925. Styrelsen ansåge sålunda fortfarande påkallat, att lagens tillämpning utvidgades så, att dess bestämmelser till förekommande av olycksfall och ohälsa i sin helhet bleve tillämpliga å jordbruksarbetet, och alldeles särskilt syntes det styrelsen motiverat, att bestämmelserna till förebyggande av olycksfall utan inskränkning bleve gällande för jordbruket. Då emellertid i förevarande sammanhang från riksdagens sida allenast ifrågasatts åtgärder avseende utvidgning av lagens tillämpningsområde i syfte att bereda ökat skydd för jordbrukets arbetare vid användning av den maskinella utrustning, som förekomme inom jordbruket, begränsade sig styrelsen till dryftande av denna fråga.

En mera omfattande tillämpning av arbetarskyddslagen beträffande jordbrukets maskinella utrustning skulle givetvis kunna åvägabringas genom en tolkning i utvidgande riktning av uttrycket maskinella hjälpmedel. Direktiv i sådant syfte skulle då meddelas inspektionsorganen av chefsmyndigheten. Med hänsyn till den långa tidrymd, varunder den nuvarande tillämpningen av lagen i förevarande avseende ägt rum, ansåge sig styrelsen emellertid icke böra förorda detta tillvägagångssätt. Styrelsen finge för sin del i stället tillstyrka, att en ändring av lagen vidtoges, varigenom det avsedda syftet på ett tydligt sätt komme till uttryck. Härvid syntes det mest rationella vara att inrymma såväl maskiner som redskap under lagen. Genom en dylik utvidgning av lagens tillämpningsområde skulle man väsentligen undgå de tolkningssvårigheter, som säkerligen skulle uppstå även vid en ny gränsdragning. Emot en sådan utvidgning skulle visserligen kunna invändas, att därigenom en hel del redskap, vilkas användande icke kunde anses medföra någon fara för olycksfall, skulle komma att inbegripas under lagen. Denna invändning torde emellertid sakna praktisk betydelse, enär dylika redskap givetvis icke komme att bliva föremål för någon inspektion. Motsvarande förhållande föreläge för övrigt mer eller mindre beträffande alla arbetsområden, varå lagen om arbetarskydd ägde tillämpning.

Såsom tidigare anförts hade den elektriska utrustningen inom jordbruket i sin helhet varit föremål för tillsyn från yrkesinspektionens sida. Då emellertid viss tveksamhet kunde råda rörande riktigheten av denna praxis i vad den avsåge elektriska apparater och ledningar och då otvivelaktigt behov föreläge att låta dessa apparater och ledningar vara underkastade inspektion, syntes det lämpligt att upptaga dem i lagen, för den händelse en ändring däri nu vidtoges.

I anslutning till vad styrelsen sålunda förordat, har styrelsen framlagt förslag till ny lydelse av sista stycket i 1 § arbetarskyddslagen i sak överensstämmande med det i propositionen framlagda förslaget.

Angående den föreslagna utvidgningens sannolika återverkan på inspektionsverksamheten har styrelsen slutligen anförts:

Kunde i avseende å ett arbetsställe inom jordbruket, där maskinella hjälpmedel komme till användning, fara för olycksfall i regel anses vara utesluten, vore jämlikt 25 § arbetarskyddslagen vederbörande tillsynsorgan ej förpliktat företaga inspektion å arbetsstället, såvida ej anmälan eller annan särskild omständighet gäve skäligen anledning därtill. Med stöd av detta stadgande hade yrkesinspektionen vid sin inspektionsverksamhet inom jordbruket väsentligen hållit sig till medelstora eller större lantegendomar, medan däremot det mindre jordbruket icke annat än undantagsvis blivt föremål för inspektion. En ändring av arbetarskyddslagen på sätt föreslagits torde icke komma att medföra någon förändring i berörda förhållande. Däremot skulle tydligen inspektionerna efter lagändringen i genomsnitt

komma att draga längre tid än förut, enär vid varje besök ett större antal i arbetet använda hjälpmedel än tidigare i regel komme att bliva föremål för tillsyn. Följden härav skulle tydligen bliva, att inspektionsfrekvensen vid oförändrat antal inspektionskrafter komme att nedgå. Förändringen måste likväl anses innebära ett mera rationellt utnyttjande än nu vore fallet av yrkesinspektionens personal i fråga om inspektionsverksamheten inom jordbruket. Att sedan yrkesinspektionens inspektionsverksamhet över huvud taget kännetecknades av en beklagligt låg inspektionsfrekvens vore ett förhållande för sig, vilket styrelsen utförligt behandlat i sitt utlåtande den 17 december 1931 rörande effektivisering av yrkesinspektionens verksamhet.

Till sist finge i anledning av vissa uttalanden i förevarande avseende erinras, att tillsynsorganen enligt bestämmelse i 25 § arbetarskyddslagen vore skyldiga att vid utövande av tillsyn städse akta på, huru i varje särskilt fall ändamålet med lagen kunde vinnas med minsta möjliga olägenhet och kostnad för arbetsgivaren. Den varsamhet vid fullgörandet av sin uppgift, som tillsynsorganen sålunda allmänt anbefallts, torde också hittills i det stora hela hava till fullo iakttagits i fråga om inspektionsverksamheten inom jordbruket. Enligt styrelsens förmenande syntes det näppeligen vara att befara, att någon förändring i berörda avseende skulle föranledas av en utvidgning av lagens tillämpningsområde på sätt nu vore i fråga.

Lantbruksstyrelsen har förordat socialstyrelsens förslag men därvid framhållit, att det utan tvivel varit önskligt, att förslaget kunnat få en sådan utformning, att därigenom det avsedda tillämpningsområdet mera bestämt avgränsades. Styrelsen har vidare uttalat den förväntan, att de omedelbara inspektionsorganen måtte äläggas vederbörlig återhållsamhet vid inspektionens utövande, så att icke jordbruket genom förslagets genomförande tillskyndades större kostnader än som påkallades av lagändringens direkta syfte.

Föredragande departementschefen, statsrådet Möller, anför i propositionen bland annat:

Arbetarskyddslagens tillämpningsområde beträffande arbete inom jordbruket — förekommande av olycksfall vid användande av maskinella hjälpmedel eller ångpannor eller dylikt — har på grund av den innebörd uttrycket maskinella hjälpmedel i praktiken erhållit blivit i viss mån begränsat. Uttrycket har nämligen av de tillämpande myndigheterna i anslutning till vissa uttalanden i samband med lagens tillkomst tolkats så, att till maskinella hjälpmedel hänförts endast sådana, som drivits av mekanisk eller därmed jämförlig kraft. Tillsyn har följaktligen i allmänhet icke ägnats inom jordbruket använda maskiner av olika slag, som drivits av handkraft eller dragdjur. Vad angår de för jordbruket avsedda redskapen hava dessa ansetts falla utom lagens tillämpningsområde. Däremot har den elektriska utrustningen inom jordbruket i regel — om ock med viss tvekan — inbegripits under maskinella hjälpmedel och sålunda varit föremål för tillsyn.

Den begränsning i lagens tillämpningsområde beträffande jordbruksmaskiner, som nu anförda tolkning av begreppet maskinella hjälpmedel fört med sig, är föga rationell, i det att den omständigheten att en maskin drives av handkraft eller dragdjur i många fall icke lärer avsevärt minska den olycksfallsrisk, som kan vara förenad med maskinen. Men framför allt kan mot den ifrågasvarande begränsningen erinras, att det skydd, som förevarande lag avser att skänka, helt saknas vid åtskilliga jordbruksmaskiner, som enligt den i pro-

positionen intagna statistiken erbjuda betydande olycksfallsrisker. Enahanda är också förhållandet med flera inom jordbruket begagnade redskap. Såsom exempel å farligare maskiner och redskap, vilka ej falla under arbetarskyddslagen, må framhållas kreatursdrivna tröskverk, av kreatur dragna sånings- och slättermaskiner samt självbindare, handdrivna hackelsemaskiner och rotfruktsskärare, vissa anordningar för upphissning av hö eller säd samt harvar, vältar och hästräfsor.

Nu berörda brist i fråga om arbetarskyddslagens tillämpning å jordbruket bör enligt min mening såvitt möjligt avhjälpas. Mot en utvidgning av lagens tillämpningsområde till att omfatta samtliga inom jordbruket begagnade maskiner, oavsett den drivkraft som användes, lära knappast avgörande betänkligheter kunna anföras. En viss tvekan kan däremot göra sig gällande, huruvida jämväl jordbruksredskap utan undantag böra inrymmas under lagen, detta emedan åtskilliga redskap tydligen icke behöva underkastas någon tillsyn. Såsom socialstyrelsen framhållit, kan emellertid förväntas, att sådana redskap, som icke medföra någon fara för olycksfall, ej heller bliva föremål för inspektion.

För lagens utvidgning till att omfatta maskiner och redskap, som begagnas inom jordbruket, kräves tydligen ändring av lagen. Vad angår utformningen av lagändringen ansluter jag mig till det förslag socialstyrelsen framlagt.

Lagrådet har lämnat det i propositionen framlagda lagförslaget utan erinran.

Till ytterligare belysande av huru olycksfallsrisken inom jordbruket förhåller sig till riskerna inom vissa andra yrkesgrupper får utskottet här återgeva en vid propositionen nr 40 till 1931 års riksdag fogad tabell, kompletterad med uppgifter för åren 1929 och 1930.

Yrkesgrupp	Antal förlorade arbetsdagar per årsarbetare					Antal olycksfall per 100 årsarbetare					Antal förlorade arbetsdagar per olycksfall				
	1923	1926	1927	1929	1930	1923	1926	1927	1929	1930	1923	1926	1927	1929	1930
5 a. Jordbruk och boskapskötsel .	6.97	8.70	6.36	8.09	6.95	3.04	3.82	3.96	5.27	6.25	229	228	160	154	110
3. Metallindustri	6.62	6.87	7.35	10.12	9.39	11.67	15.30	16.13	19.59	20.38	57	45	46	52	46
8. Närings- och njutningsäm- nesindustri ...	5.18	5.70	4.35	5.33	5.58	4.76	5.88	5.92	7.55	8.29	109	97	74	71	67
9. Textil- och be- klädnadsindu- stri	2.19	2.36	2.20	2.09	1.96	1.58	1.82	1.95	2.83	3.31	139	130	113	74	59
10. Läder-, gummi- och härindu- stri	2.12	2.58	3.24	2.16	4.04	2.80	3.27	3.43	4.27	4.96	76	79	94	51	82
11. Kemisk-tek- nisk industri..	7.44	16.19	6.25	8.60	10.39	9.99	8.87	8.86	10.92	11.31	74	182	71	79	92
13. Kraft-, belys- nings- och vattenverk.....	2.37	8.62	9.05	9.10	12.89	1.87	6.00	6.71	7.49	8.49	126	144	135	121	152
16. Samfärdsel utom sjöfart..	5.39	5.59	6.07	7.23	5.88	5.10	5.64	5.87	7.37	7.77	106	99	103	98	76

Utskottet.

Uttrycket »maskinella hjälpmedel» i sista stycket av 1 § i lagen om arbetarskydd har, såsom framgår av de yttranden, som avgivits till socialstyrelsen av yrkesinspektörerna, av dem hittills tolkats på olika sätt. Fler-talet yrkesinspektörer hava anfört, att inom deras distrikt till dylika hjälpmedel räknats endast maskiner, drivna av mekanisk eller därmed jämförlig kraft. Därav har följt att tillsyn i allmänhet icke ägnats maskiner och redskap, som drivits av handkraft eller medelst hästvandring. Även i fråga om sådana anordningar, som enligt den nu nämnda tillämpningen av ifrågavarande lagstadgande icke fallit under lagen, hava inspektionsmyndigheterna dock i förekommande fall meddelat arbetsgivarna upplysning och råd. Inom tre av de nio yrkesinspektionsdistrikt, i vilka riket är indelat, nämligen femte, sjätte och sjunde distrikten, hava emellertid avvikelser förekommit från den tolkning av uttrycket maskinella hjälpmedel, vilken ovan angivits såsom den förhärskande. I sistnämnda distrikt har nämligen tillsynen utsträckts även till vissa maskiner, drivna medelst handkraft eller hästvandring.

Då alltså redan nu inom de senast angivna distrikten uttrycket maskinella hjälpmedel tolkas på sådant sätt, att arbetarskyddslagen tillämpas beträffande de maskinella anordningar, vilka äro av sådan beskaffenhet, att åtgärder i fråga om dem kunna vidtagas för att förhindra olycksfall, finner utskottet, att det syfte, som avses i propositionen, i den mån detsamma är praktiskt möjligt att genomföra, kan förverkligas genom att en sådan tolkning, som senast nämnts, vinner allmän tillämpning. Därmed skulle jämväl ernås ett resultat, som stode i överensstämmelse med den uppfattning, varåt riksdagen gav uttryck i sin förra året till Kungl. Maj:t avlåtna skrivelse i ämnet. Socialstyrelsen har ävenledes i sitt utlåtande vitsordat, att en mera omfattande tillämpning av arbetarskyddslagen beträffande jordbrukets maskinella utrustning kan åvägbringas genom en tolkning i utvidgad riktning av uttrycket maskinella hjälpmedel, om än styrelsen, som dock velat väsentligt utvidga lagens tillämpningsområde, för sin del förordat ändring av gällande lag.

Utskottet förutsätter, att vid en sådan vidgad tolkning av arbetarskyddslagen, som utskottet ovan förordat, inspektionsmyndigheterna skola gå till väga med den varsamhet, att jordbruksnäringen icke i dess nuvarande krisläge utsättes för andra påfrestningar ur ekonomisk synpunkt än de, som äro strängt nödvändiga, samt att ej heller någon nämnvärd utvidgning av antalet arbetskrafter hos inspektionsmyndigheterna nödvändiggöres.

Utskottet får fördenskull hemställa,

A) att förevarande proposition icke måtte av riksdagen bifallas; samt

B) att motionerna I: 307 och II: 548 icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 20 mars 1934.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *K. G. Westman*, *Linder**, *P. Sandström* och *Norman*, fröken *Hesselgren* samt herrar *Olof Carlsson*, *Larsson* i Brålanda och *Karl Bodin*;

från andra kammaren: herrar *Magnusson* i Skövde, *Hage*, *Olovson* i Västerås, *Gardell* i Gahns, *Molander**, *Sandström* i Nyland, *Lindberg* i Stockholm* och *Sandberg*.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.